

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 24 czerwca 2015 r.

Irena Lipowicz

VII.602.6.2014. JZ

**Pan Poseł
Witold Pahl
Przewodniczący
Komisji Nadzwyczajnej do spraw
zmian w kodyfikacjach
Sejm RP**

Szanowny Panie Przewodniczący,

Pragnę zwrócić uprzejmie uwagę Pana Przewodniczącego na konieczność pilnej zmiany przepisu art. 492 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. nr 21, poz. 112 ze zm.; dalej jako: Kodeks wyborczy).

Rzecznik Praw Obywatelskich w swoim wniosku do Trybunału Konstytucyjnego zakwestionował zgodność art. 492 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy z art. 60 w związku z art. 32 i art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz z art. 29 lit. a Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169). Przepis ten stanowi, że: „wygaśnięcie mandatu wójta następuje wskutek: orzeczenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji w trybie określonym w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na okres co najmniej do końca kadencji”. Natomiast wedle art. 5 pkt 6 Kodeksu wyborczego: „Ilekoć w kodeksie jest mowa o wójcie – należy przez to rozumieć także burmistrza i prezydenta miasta”.

W wyroku z dnia 23 stycznia 2014 r. (sygn. akt K 51/12), Trybunał Konstytucyjny orzekł, że „art. 492 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy [...] rozumiany w ten sposób, że dotyczy orzeczenia niezdolności do pracy lub niezdolności do

samodzielnej egzystencji wydanego po nabyciu mandatu wójta jest zgodny z art. 60 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Trybunał na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. nr 102, poz. 643 ze zm.) umorzył postępowanie w zakresie zgodności kwestionowanego przepisu z art. 32 Konstytucji RP oraz z art. 29 lit. a Konwencji, uznając zbędność orzekania w tym zakresie.

W związku jednak z powołanym wyżej wyrokiem, Trybunał Konstytucyjny wydał dnia 11 lutego 2014 r. postanowienie sygnalizacyjne (sygn. S 1/14), w którym przedstawił Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej uwagi dotyczące stwierdzonej w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy luki w prawie polegającej na braku możliwości uruchomienia postępowania w sprawie orzeczenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w inny sposób aniżeli na wniosek zainteresowanego.

W postanowieniu Trybunał zauważył, że „kodeks wyborczy w zasadzie nie przewiduje możliwości uruchomienia procedury wygaśnięcia mandatu wójta (burmistrza, prezydenta miasta) z uwagi na niezdolność do sprawowania przez niego urzędu w inny sposób aniżeli na wniosek zainteresowanego”. TK podkreślił również, że „usunięcie przez ustawodawcę sygnalizowanej luki w prawie jest niezbędne dla zapewnienia spójności systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej [...] Istniejący sposób wszczynania tej procedury nie jest wystarczający z punktu widzenia potrzeby ochrony interesów społeczności samorządowej”.

Pragnę dodatkowo podkreślić, że - w opinii Rzecznika - przy opracowaniu regulacji w tej materii należy mieć na uwadze potrzebę wdrażania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Traktat ten wprowadził bowiem nowe podejście do niepełnosprawności i niezmiernie ważne jest, żeby obecnie przyjmowane rozwiązania uwzględniały już także ten kontekst.

Z dużą nadzieją przyjąłam informację o przygotowaniu projektu ustawy - o zmianie ustawy - Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2337), który wpłynął do Sejmu dnia 4 kwietnia 2014 roku. Swoje pierwsze czytanie projekt miał dnia 28 maja 2014 roku, po czym został skierowany do prac w Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach.

Mając powyższe na względzie, a także zbliżający się termin zakończenia obecnej kadencji parlamentu, działając w oparciu o art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1648), uprzejmie proszę Pana Przewodniczącego o zajęcie stanowiska w sprawie możliwości przyspieszenia prac Komisji nad wykonaniem wspomnianego postanowienia sygnalizacyjnego Trybunału Konstytucyjnego.

Z poważaniem,
Podpis na oryginale